

VARA KOMMUN

Delegationsordning

Miljö- och byggnadsnämnden

Gäller fr.o.m. 2017-05-01

Antagen av miljö- och byggnadsnämnden 2017-04-19 § 70

Innehållsförteckning

Inledning	1
Förkortningar	4
Gemensamma bestämmelser	5
Plan- och bygglagen m.fl.	6
Miljöbalken	15
Livsmedelslagen m.fl.....	25
Alkohollagen m.fl.....	32
Övriga ärenden	36

Inledning

Vad innebär delegation?

Delegation enligt kommunallagen (KL) innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon annan (= *delegaten*). Delegaten träder helt in i nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som ett nämndens beslut och *kan överklagas* genom laglighetsprövning och förvaltningsbesvär. Nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan naturligtvis *återkalla* delegationsuppdraget. Nämnden kan genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Nämnden har *redovisningsansvaret*, men delegaten har det *juridiska ansvaret* (t ex tjänstefel och skadestånd).

Förutsättningar för delegation

Delegation inom en nämnd förutsätter *alltid beslut i två led*. Först måste fullmäktige i ett *reglemente* eller i ett *särskilt beslut* ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Därefter kan nämnden om den vill besluta om delegation av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegationsuppdrag genom *särskilt beslut* eller genom att fatta beslut om en *delegationsordning* där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras.

Vem kan vara delegat?

En nämnd kan enligt 6 kap. 33 § KL lämna delegationsuppdrag till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden
- en ledamot eller ersättare i nämnden
- en anställd hos kommunen

Det är *inte tillåtet* att lämna delegationsuppdrag till:

- flera anställda i grupp
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. *blandad delegering*
- anställd i kommunalt företag

Det bör också vara klart, genom delegationsordningen eller på annat sätt, vem som går in i en delegats ställe *vid delegatens frånvaro*.

Vad kan en delegationsordning omfatta?

Inskränkningar

Nämnden får enligt 6 kap. 34 § KL inte delegera beslutanderätten i följande slag av ärenden:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet, d.v.s. nämndens övergripande ansvar för verksamheten,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige samt yttranden med anledning av ett beslut av nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,
4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden, och
5. vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Sammanfattningsvis kan man säga att ärenden som är av *principiell beskaffenhet* eller som annars är av *större vikt* är förbehållna nämnden. Oftast handlar det om ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och ofta där politiska bedömningar är avgörande. Någon klar gräns för vad som kan eller inte kan delegeras finns inte. Man får se på hur ofta ärendena förekommer, kommunens storlek, budgetomslutning, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation.

Förutom de generella undantagen från delegering ovan innehåller en del specialförfattningar, t.ex. plan- och bygglagen, också uttryckliga delegeringsförbud. Enligt plan- och bygglagens 12 kap. 6 § får ett delegationsuppdrag, förutom ovan restriktioner i KL, inte omfatta följande:

1. ärenden som är av stor vikt eller har principiell betydelse,
2. beslut om föreläggande eller förbud förenat med vite i andra fall än som avses i PBL 11 kap. 30-32 §§ och 33 § första punkten,
3. besluta om föreläggande som förenas med upplysning om att den åtgärd som föreläggandet avser kan komma att utföras genom nämndens försorg på bekostnad av den som föreläggandet riktar mot, eller
4. avgöra frågor om byggsanktionsavgift.

Ren verkställighet

Man skiljer mellan *beslut i kommunallagens mening* och *ren verkställighet*. *Delegationsordningen ska endast omfatta beslut i kommunallagens mening.*

Gränsen mellan beslut som kräver delegation och ren verkställighet går inte att dra med exakthet.

Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bl.a. av att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan denna typ av beslut *överklagas* genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Men man kan inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut i kommunallagens mening eftersom t.ex. yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och fodrar delegation för att kunna föras över från en nämnd till annan.

Vid *ren verkställighet* saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ. Det rör sig här om ”mekanisk verkställighet”, t.ex. avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa. Beslut av ren förberedande eller verkställande art behöver inte omfattas av delegationsordningen.

Delegation av rätt att överklaga

Beslut att *överklaga dom* av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära *inhibition*. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig kan delegeras. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegationen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

Beslut utan delegationsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegationsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Delegation av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får enligt 6 kap. 36 § KL uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Vilka beslut

som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten eller förarbetena. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut av nämnden.

Vidaredelegering

Enligt 6 kap. 37 § KL kan en nämnd om den uppdrar till en förvaltningschef *inom den egna nämndens verksamhetsområde* att fatta vissa beslut, även medge att förvaltningschefen i sin tur får överlåta sin beslutanderätt till annan anställd inom kommunen. Detta kallas vidaredelegation. En förutsättning för detta är att nämnden *i ett beslut* tillåtit det. Beslut som fattats på grund av vidaredelegation ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegationen. Vidaredelegation kan endast ske *i ett led*.

Anmälan av delegeringsbeslut

Beslut som fattats med stöd av delegering ska enligt 6 kap. 35–37 §§ KL anmälas till nämnden. Nämnden bestämmer själv hur och när detta ska ske.

Syftet med anmälan är flera. Nämndernas *informations- och kontrollbehov* ska tillgodoses, dessutom kan det ha betydelse för *beslutets laga kraftvinnande*. Vissa beslut vinner nämligen laga kraft tre veckor efter att det tillkännagavs på kommunens anslagstavla att det protokollförda beslutet justerats. Antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som anslås eller räknas klagotiden från den dag, då anslag skedde om justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes hos nämnden.

Förkortningar

Förkortningar på delegater

FC	Förvaltningschef
HM	Handläggare miljö/livsmedel, miljö- och hälsoskyddsinspektör och livsmedelsinspektör
HB	Handläggare bygg och byggnadsinspektör
AH	Administrativ handläggare
SA	Stadsarkitekt
PA	Planarkitekt
HA	Handläggare alkohollagstiftning

Förkortningar på lagar och förordningar

PBL	Plan- och bygglagen
PBF	Plan- och byggförordningen
BFS	Boverkets författningssamling
FBL	Fastighetsbildningslagen
AL	Anläggningslagen
LL	Ledningsrättslagen
LGS	Lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning
MB	Miljöbalken

Anmälan av delegeringsbeslut

0	Anmäls inte
1	Anmäls genom att lista över besluten föreläggs nämnden månadsvis
2	Anmäls genom MBN:s protokoll kontinuerligt

Gemensamma bestämmelser

Delegationen innefattar i samtliga ärendetyper rätt att:

- För förvaltningschef besluta att avvisa ett överklagande som har inkommit för sent enligt förutsättningarna i 24 § förvaltningslagen oavsett om nämnden delegerat beslutanderätten i det aktuella i ärendet.
- Besluta om rättelse utifrån förutsättningarna som anges i 26 § förvaltningslagen för beslut som meddelats av delegaten.
- Besluta om omprövning utifrån förutsättningarna som anges i 27 § förvaltningslagen för beslut som meddelats av delegaten.
- För förvaltningschef att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som meddelats på delegation.

För samtliga ärenden i följande kapitel omfattar delegationen inte befogenhet att avslå en framställning eller ansökan eller att avgöra ett ärende som är av stor vikt eller har principiell betydelse.

Plan- och bygglagen m.fl.

Verksamhet Åtgärd		Delegat	Ersättare	Anmälan	Lagrum
1. Planärenden					
1.1	Beslut om överenskommelse med sökanden att planbesked får lämnas senare än fyra månader	SA	PA	1	PBL 5 kap. PBL 5 kap. 4 §
2. Bygglovsärenden					
2.1	Beslut om föreläggande att vidta underhållsåtgärder på byggnad	FC/HB		1	PBL 8 kap. PBL 8 kap. 14 § och 11 kap. 19 §
2.2	Beslut om föreläggande att åtgärda tomt som inte hålls i vårdat skick eller som inte sköts så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivning och trafiken inte uppkommer	FC/HB		1	PBL 8 kap. 15 § och 11 kap. 19 §
2.3	Beslut om att inte vidta åtgärder efter klagomål på att tomt inte hålls i vårdat skick	FC/HB		1	PBL 8 kap. 15 §
2.4	Beslut om bygglov inom ramen för de föreskrifter som anges i 9 kap. 30-32 §§ PBL i följande ärenden:				PBL 9 kap.
a)	Nybyggnad av en- eller två-bostadshus utanför område med detaljplan, inom ramen för de villkor som bestämts i bindande förhandsbesked	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2

b)	Nybyggnad eller tillbyggnad inom detaljplan för handel, kontor eller hantverk	FC/HB		1	
c)	Nybyggnad inom detaljplan av en- eller tvåbostadshus	FC/HB		1	
d)	Tillbyggnad av en- eller tvåbostadshus	FC/HB		1	
e)	Ny- eller tillbyggnad av komplementbyggnad	FC/HB		1	
f)	Nybyggnad av en- eller tvåbostadshus som ersätter tidigare byggnad utanför område med detaljplan under förutsättning att det rör sig om samma plats/tomt och utformning av byggnaden	FC/HB		1	
g)	Ta i anspråk eller inreda byggnad helt eller delvis för väsentligen annat ändamål inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3a)
h)	Inredande av någon ytterligare bostad eller någon ytterligare lokal för handel, hantverk eller industri	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3b)
i)	Byte av färg, fasadbeklädnad, taktäckningsmaterial eller andra åtgärder som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 3a) och 8 § första stycket 2c)
j)	Ärende om att i område av värdefull miljö underhålla ett byggnadsverk eller ett bebyggelseområde som avses i 8 kap. 13 § PBL i den utsträckning som framgår av detaljplan eller områdesbestämmelser	FC/HB		1	PBL 9 kap. 8 § första stycket 2b)
k)	Ändring av gällande bygglov inom ramen för tidigare medgiven byggnadsarea eller medgiven avvikelse från detaljplan eller områdesbestämmelse	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2

l)	Nybyggnad eller väsentlig ändring av upplag, materialgårdar, fasta cisterner, murar, plank, parkeringsplatser (maximalt tio st.) samt transformatorstationer	FC/HB		1	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 1 §
m)	Uppsättande eller väsentlig ändring av skyltar eller ljusanordningar	FC/HB		1	PBL 9 kap. 8 § första stycket 1 och 16 kap. 7 § samt PBF 6 kap. 3-4 §§
n)	Nybyggnad eller tillbyggnad för industri eller kontor med en yta av maximalt 1000 m ²	FC/HB		1	PBL 9 kap. 2 § första stycket 1 och 2
2.5	Beslut om rivningslov inom ramen för de föreskrifter som anges i PBL 9 kap. 34 §, dock ej rivning av byggnad som ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt har större värde eller rivning som kräver beslut enligt annan författning	FC/HB		1	PBL 9 kap. 10 §
2.6	Beslut om marklov inom ramen för föreskrifterna i PBL 9 kap. 35 §	FC/ HB		1	PBL 9 kap. 11-13 §§
2.7	Bygglov för åtgärder som inte kräver lov	FC/HB		0	PBL 9 kap. 14 §
2.8	Beslut om villkorsbesked inom ramen för föreskrifterna i 9 kap. 19 §	FC/HB		1	PBL 9 kap. 19 §
2.9 a)	Beslut om att förelägga sökande av bygglov, marklov, rivningslov eller förhandsbesked att komplettera ansökan samt om beslutet inte följs, besluta att avvisa ansökan eller avgöra ärendet i befintligt skick	FC/HB		1	PBL 9 kap. 22 § första och andra stycket

b)	Avskrivning av ärende om anmälan, lov eller förhandsbesked efter återkallelse	FC/HB			
2.10	Beslut om att förlänga handläggningstiden för ärende om lov eller förhandsbesked i högst tio veckor utöver de ursprungliga tio veckorna	FC/HB		1	PBL 9 kap. 27 §
2.11	Beslut om tidsbegränsat bygglov inom ramen för föreskrifterna i PBL 9 kap. 33 § i de fall åtgärden har stöd i en detaljplanebestämelse om tillfällig användning av byggnad eller mark eller om åtgärden har ringa påverkan på omgivningen.	FC/HB		1	PBL 9 kap 33 §
2.12	Beslut att, om en anmälan av anmälningspliktig åtgärd enligt PBF 6 kap. 5 § är ofullständig, förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom viss tid vid äventyr att anmälan kan komma att avvisas eller att avgöras i befintligt skick samt att besluta att avvisa ansökan om komplettering ej inkommer inom utsatt tid	FC/HB		1	PBL 10 kap. PBF 6 kap. 10 §
2.13	Beslut om att byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	FC/HB		2	PBL 10 kap. 4 §
2.14	Besluta att ge startbesked om det enligt PBL 10 kap. 14 § inte behövs något tekniskt samråd	FC/HB		2	PBL 10 kap. 22 § första stycket 1
2.15	Besluta att förelägga byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för prövningen av frågan om startbesked om det enligt 10 kap. 14 § PBL inte behövs något tekniskt samråd	FC/HB		1	PBL 10 kap. 22 § första stycket 2

2.16	Besluta att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas	FC/HB		1	PBL 10 kap. 23-24 §§
2.17	Beslut att godkänna ny kontrollansvarig om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag	FC/HB		1	PBL 10 kap. 13 §
2.18	Beslut att det för rivningsåtgärder inte behövs någon kontrollplan	FC/HB		1	PBL 10 kap. 18 §
2.19	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärderna eller för kontrollen	FC/HB		1	PBL 10 kap. 29 §
2.20	Beslut om slutbesked respektive om interimistiskt slutbesked	FC/HB		1	PBL 10 kap. 34-37 §§
2.21	Avge ingripandebesked	FC	HB	2	PBL 11 kap. PBL 11 kap. 7 §
2.22	Beslut att av polismyndigheten begära det biträde som behövs för tillträde enligt PBL 11 kap. 8 §	FC	HB	1	PBL 11 kap. 9 §
2.23	Beslut om lovföreläggande om lovpliktig åtgärd har vidtagits utan lov, om det är sannolikt att lov kan ges för åtgärden och delegaten har befogenhet att besluta i lovärendet	FC	HB	2	PBL 11 kap. 17 §
2.24	Förelägga ägare av byggnadsverk att inom viss tid ge synpunkter på övervägt uppdrag åt sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder och vem som ska	FC/HB		0	PBL 11 kap. 18 §

	betala kostnaderna för uppdraget. Beslut om att uppdra åt sakkunnig att behovet av underhållsåtgärder om det brister i underhållet av ett byggnadsverk				
2.25	Besluta att utförda åtgärdsföreläggande om en byggherre, ägare, nyttjanderättshavare, väghållare, kontrollansvarig, sakkunnig eller huvudman för en allmän plats låter bli att vidta en åtgärd och därigenom bryter mot en skyldighet enligt denna lag eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden.	FC/HB		1	PBL 11 kap. 19 §
2.26	Beslut om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd	FC/HB		2	PBL 11 kap. 30-32 §§ Nämnden beslutar om vite
2.27	Beslut om förbud mot användning av byggnadsverk om byggnadsverket har brister som kan äventyra säkerheten för dem som uppehåller sig i eller i närheten av byggnadsverket, eller om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked enligt PBL 10 kap. 34 och 35 §§	FC/HB		2	PBL 11 kap. 33 § första och andra punkten
2.28	Besluta om byte av funktionskontrollant inom ramen för föreskrifter i PBL 11 kap. 34 §	FC/HB		1	PBL 11 kap. 34 §
2.29	Beslut att entlediga kontrollansvarig inom ramen för föreskrifterna i PBL 10 kap. 11 och 11 kap. 35 §§ och, efter förslag av byggherren, besluta om en ny kontrollansvarig	FC/HB		1	PBL 11 kap. 35 §
2.30	Beslut att ansöka om handräckning hos kronofogdemyndigheten för tillträde enligt 11 kap. 8	FC	HB	2	PBL 11 kap. 39 §

	§ eller när någon har underlåtit att utföra arbete eller vidta en åtgärd som har förelagts honom eller henne enligt 10 kap. 19-25 §§ PBL				
2.31	<p>Besluta om avgift för åtgärd som kan hänföras till gällande Plan-taxa.</p> <p>Besluta om avgift för åtgärd som kan hänföras till tabell i nämndens taxa för bygg- och kartverksamhet</p> <p>Beslut om avgift grundad på tidsättning enligt taxa för bygg- och kartverksamhet</p> <p>Beslut om minskning eller nedsättning av avgift i enskilt ärende</p>	<p>SA/PA</p> <p>FC/HB</p> <p>FC</p> <p>FC</p>		<p>0</p> <p>0</p> <p>1</p> <p>1</p>	<p>PBL 12 kap. PBL 12 kap. 8-11 §§ och av kommunfullmäktige beslutad plantaxa och taxa för miljö- och byggnadsnämnden avseende bygg- och kartverksamhet</p>
2.32	Beslut om att förelägga den som äger eller ansvarar för en motor driven anordning installerad i ett byggnadsverk att se till att anordningen kontrolleras	FC/HB		1	Plan- och byggförordningen m.m. PBF 8 kap. 6 §
2.33	Bestämma, i kontrollplan eller genom särskilt beslut, att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid en viss senare tidpunkt	FC/HB		1	PBF 3 kap. 21 §
2.34	Beslut om längre besiktningsintervall enligt 3 kap. 16 §.	FC/HB		1	Boverkets föreskrifter och allmänna råd BFS 2012:4 H14
2.34.1	Beslut om anstånd med besiktning enligt 3 kap. 17 §.	FC/HB			
2.34.2	Beslut om användningsförbud för hissar och andra motordrivna anordningar med tillämpning av bestämmelsen i 3 kap. 4 §	FC/HB			
2.35	Besluta om föreläggande mot ägare till byggnader som inte fullgör sina skyldigheter ifråga om	FC/HB		1	PBF 5 kap. 1-7 §§ PBL 11 kap. 19 §

	funktionskontroll av ventilations-system				
2.36	Beslut om senareläggning av besiktningstidpunkt för ventilationsanläggning enligt 4 §	FC/HB		0	BFS 2011:16 och 2012:6
2.37	Prövning av behov och beslut i frågan om färdigställandeskydd behövs eller inte vid tillbyggnad eller åtgärd som är anmälningspliktig enligt föreskrifter meddelade med stöd av 16 kap. 8 § PBL	FC/HB		2	Lag (2014:227) om färdigställandeskydd LFS 3 § första stycket första meningen
2.38	Prövning av behov och beslut i frågan om färdigställandeskydd behövs vid nybyggnad av småhus som inte ska användas för permanent bruk	FC/HB		2	LFS 3 § första stycket andra meningen.

3. Fastighetsbildningsärenden mm

3.1	Avge yttrande i ärende om prövning av tillåtligheten enligt 3 kap. 3 § av fastighetsbildning för ny eller befintlig bebyggelse	PA	SA	1	FBL 4 kap. 25a §
3.2	Påkallande av fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas för bebyggelse på ett ändamålsenligt sätt	PA	SA	1	FBL 5 kap. 3 § tredje stycket
3.3	Ansöka om fastighetsbestämning såvitt gäller område med detaljplan eller område med områdesbestämmelser eller område beträffande vilket fråga väckts om upprättande av sådan plan eller sådana bestämmelser	PA	SA	1	FBL 14 kap. 1 a § p. 4
3.4	Skriva under förrättningsprotokoll eller i skriftligt meddelande	PA	SA	1	FBL 15 kap. 11 §

	godkänna förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutmarkering				
3.5	Besluta i ärenden om belägenhetsadress på landsbygden samt kvarters- och gatunamn inom planlagt område	FC/Kar- tingenjör	PA	1	MBN om någon som berörs har motsatt sig det
4. Anläggningsärenden					
4.1	Begära förrättning enligt anläggningslagen	PA	SA	1	AL 18 §
4.2	Skriva under förrättningsprotokoll eller i skriftligt meddelande godkänna förrättning eller förrättningsbeslut	PA	SA	1	AL 30 § och FBL 15 kap. 11 §
5. Ledningsrättsärenden					
5.1	Skriva under förrättningsprotokoll eller i skriftligt meddelande godkänna förrättning eller förrättningsbeslut	PA	SA	1	LL 28 § och FBL 15 kap. 11 §

Miljöbalken					
Verksamhet Åtgärd		Delegat	Ersättare	Anmälan	Lagrum
6. Miljökonsekvensbeskrivning och annat beslutsunderlag					
6.1	Avge yttrande till länsstyrelsen i fråga om en verksamhet eller åtgärd kan antas medföra betydande miljöpåverkan	FC/HM		1	MB 6 kap. 4 § tredje stycket
6.2	Avge yttrande till länsstyrelse eller mark- och miljödomstol vid prövning av ansökan om tillstånd	FC		2	MB 26 kap. 6 § andra stycket
6.3	Avge yttrande till verksamhetsutövare med anledning av utökat samråd med miljökonsekvensbedömning	FC		1	MB 6 kap. 5 §
6.4	Avge yttrande över miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som inte kungörs tillsammans med ansökan i ett mål eller ärende	FC		1	MB 6 kap. 8 § och 7 § förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar Avser yttranden som i förekommande fall bara avges över MKB:n
7. Vattenskyddsområden och naturvård					
7.1	Besluta om dispens från föreskrifter som kommunen meddelat för vattenskyddsområde om särskilda skäl finns	FC/HM		0	MB 7 kap. 22 § andra stycket miljöbalken
7.2	Besluta i ärende rörande tillstånd och anmälan enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap.	FC/HM		0	Föreskrifter om vattenskyddsområde som beslutats av kommunfullmäktige

7.3	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende angående dispens från föreskrifter om områdesskydd	FC	HM	1	24 § förordningen om områdesskydd
7.4	Avge yttrande till skogs- vårdsstyrelsen i ärende om dispens från föreskrifter om biotopskydd	FC	HM	1	24 § förordningen om områdesskydd
8. Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd					
8.1	Besluta i ärenden om olägenhet för människors hälsa	FC/HM		1	MB 9 kap. 3 § samt förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
8.2	Besluta i ärenden om anmälan att bedriva miljöfarlig verksamhet	FC/HM		1	MB 9 kap. 6 § samt till kommunen anmälningspliktiga verksamheter i förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd samt miljöprövningsförordningen
8.3	Förelägga en verksamhetsutövare av anmälningspliktig miljöfarlig verksamhet att söka tillstånd	FC		1	MB 9 kap. 6 a §
8.4	Besluta i ärende om tillstånd att inom område med detaljplan eller områdesbestämmelse hålla: <ul style="list-style-type: none"> • nötkreatur, häst, get, får eller svin, • pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur, • orm Bifall Avslag	FC/HM --		1 0	MB 9 kap. 6 § och 39 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

8.5	<p>Besluta i ärende om tillstånd eller dispens att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprida visst gödsel, slam eller annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område eller inom annat tätbebyggt område • inrätta annat slag av toalett än vattentoalett <p>Bifall Avslag, helt eller delvis</p>	<p>FC/HM --</p>		<p>1 0</p>	<p>MB 9 kap. 6 § och 40 och 42 §§ förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p>
8.6	<p>Besluta i ärende om tillstånd att inrätta avloppsanordning med ansluten vattentoalett.</p> <p>Bifall Avslag, helt eller delvis</p>	<p>FC/HM ---</p>		<p>1 0</p>	<p>MB 9 kap. 7 § och 13 § första och andra styckena förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p>
8.7	<p>Besluta i ärende om tillstånd att ansluta vattentoalett till befintlig avloppsanordning.</p> <p>Bifall Avslag, helt eller delvis</p>	<p>FC/HM ---</p>		<p>1 0</p>	<p>MB 9 kap. 7 § och 13 § första och andra styckena förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p>
8.8	<p>Besluta i ärende om tillstånd att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten.</p> <p>Bifall Avslag, helt eller delvis</p>	<p>FC/HM --</p>		<p>1 0</p>	<p>MB 9 kap. 7 § och 17 § förordningen av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</p>
8.9	<p>Besluta i tillsynsärende om åtgärder för bekämpning av ohyra och andra skadedjur</p>	<p>FC/HM</p>		<p>2</p>	<p>MB 9 kap. 9 §</p>

8.10	Besluta i ärenden om förbud att släppa ut avloppsvatten som inte genomgått av nämnden godkänd rening	FC/HM		1	MB 9 kap. 7 § och 26 kap. 9 §
8.11	Besluta i ärenden om tillstånd, anmälan och dispens eller undantag enligt lokala föreskrifter	FC/HM		2	MB 9 kap. 12 §
9. Förorenade områden					
9.1	Besluta i anledning av anmälan om vidtagande av avhjälpandeåtgärder inom förorenat område	FC/HM		1	28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
9.2	Besluta i tillsynsärende om ansvar för verksamhetsutövare eller den som annars är ansvarig att utföra och bekosta avhjälpandeåtgärder	FC/HM		1	MB 10 kap. 2-4 §§
9.3	Föreläggande om avhjälpande vid allvarliga miljöskador	FC/HM		1	MB 10 kap. 14 §
10. Vattenverksamhet					
10.1	Avge yttrande till miljödomstol i ärende angående tillstånd till vattenverksamhet	FC	HM	2	
11. Täkter, djurhållning och gödselhantering					
11.1	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om tillstånd till täkt	FC		2	

11.2	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärende om dispens för djurhållning och gödselhantering	FC	HM	2	Förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 9 § andra stycket
12. Kemiska produkter och biotekniska organismer					
12.1	Besluta i ärende om tillstånd eller anmälan att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom vissa områden	FC/HM		2	Förordning om bekämpningsmedel 2 kap. 40-41 §§ samt NFS 2015:2 6 kap. 1 §
12.2	Avge yttranden till Kemikalieinspektionen i tillståndsärenden och övriga ärenden där yttrande begärs avseende kemiska produkter eller biotekniska organismer	FC	HM	2	
12.3	Besluta i tillsynsärende om anläggningar som innehåller fluorerade växthusgaser.	FC/HM		1	Förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.
13. Avfall					
13.1	Besluta i ärende om dispens/tillstånd att själva hand om hushållsavfall Bifall samt delvis avslag Avslag	FC/HM /AH --		1 0	MB 15 kap.18 § tredje och fjärde styckena
13.2	Besluta om dispens eller undantag i övrigt från bestämmelserna i kommunens renhållningsordning. Bifall Avslag	FC/HM --		1 0	MB 15 kap. 11 § och 26 § kommunens renhållningsordning - Föreskrifter om avfallshantering och gångbanerenhållning för Vara kommun

13.3	Besluta i tillsynsärende angående hantering av avfall och nedskräpning	FC/HM		1	MB 15 kap. 5 a och 30 §§
13.4	Besluta efter anmälan om kompostering, nedgrävning eller annat återvinnande eller bortskaffande av annat hushållsavfall än trädgårdsavfall	FC/HM		1	Avfallsförordningen 45 §
13.5	Avge yttrande till länsstyrelsen i ärenden om tillstånd till yrkesmässig transport av avfall.	FC/HM		0	Avfallsförordningen 36 och 40 §§
14. Villkor av mindre betydelse					
14.1	Besluta om villkor av mindre betydelse som länsstyrelse eller mark- och miljödomstol i beslut eller dom om tillstånd överlåtit till nämnden som tillsynsmyndighet att fastställa	FC		1	MB 19 kap. 5 § p. 9 och 22 kap. 25 § tredje stycket
14.2	Besluta om att förelägga den som ansöker om tillstånd att komplettera ansökan och, om sökanden inte följer ett föreläggande, avvisa ansökan.	FC/HM		1	MB 19 kap. 5 § p. 2 och 22 kap. 2 §.
15. Tillstånds giltighet, omprövning mm					
15.1	Besluta att helt eller delvis återkalla tillstånd, dispens eller godkännande som meddelats enligt balken, eller enligt föreskrifter meddelade med stöd av balken, och förbjuda fortsatt verksamhet	FC		1	MB 24 kap. 3 §

15.2	Besluta att ompröva tillstånd, ändra eller upphäva villkor m.m. samt besluta om andra åtgärder i fråga om miljöfarliga verksamheter	FC		1	MB 24 kap. 5 §
15.3	Ansökan om omprövning	FC		1	MB 24 kap. 7 §
15.4	Besluta efter ansökan av tillståndshavaren att upphäva ett tillstånd eller upphäva eller ändra bestämmelser i villkor för en miljöfarlig verksamhet	FC		1	MB 24 kap. 8 §
16. Tillsyn					
16.1	Beslut om föreläggande eller förbud samt att besluta att inte vidta åtgärd, avskrivna ärende samt avsluta ärende i ärenden där den kommunala nämnden är tillsynsmyndighet	FC/HM		1	MB 26 kap. 9 § samt 26 kap. 3 § och förordning om miljö-tillsynsförordningens 2 kap. 31-31 §§
16.2	Besluta att ålägga tidigare fastighetsägare eller nyttjanderättshavare att lämna uppgift om den nya ägarens eller nyttjanderättshavarens namn och adress	FC/HM		1	MB 26 kap. 13 §
16.3	Beslut om föreläggande eller förbud vid vite om högst 50 000 kr samt ansökan om utdömmande av vite i de fall som nämnden inte meddelat beslutet	FC		2 (1 vid beslut som rör enskilda avloppsanläggningar)	MB 26 kap. 14 §

16.4	Beslut om föreläggande eller förbud vid löpande vite om högst 50 000 kr samt ansökan om utdömmande av vite i de fall som nämnden inte meddelat beslutet	FC		2	MB 26 kap. 14 § samt lag om viten 4 §
16.5	Översända beslut till inskrivningsmyndighet för anteckning i fastighetsregistret	FC/HM		1	MB 26 kap. 15 §
16.6	Ansöka hos kronofogdemyndigheten om verkställighet av tidigare meddelat föreläggande eller förbud	FC		2	MB 26 kap. 17 § första stycket
16.7	Ansöka hos kronofogdemyndigheten om särskild handräckning	FC		2	MB 26 kap. 17 § andra stycket
16.8	Beslut om rättelse på felandes bekostnad	FC		2	MB 26 kap. 18 §
16.9	Beslut att begära att den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd som kan medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön ska lämna förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder	FC/HM		1	MB 26 kap. 19 § tredje stycket
16.10	Besluta i ärende om att förelägga den som bedriver miljöfarlig verksamhet att avge miljörapport	FC/ HM		1	MB 26 kap. 20 §

16.11	Beslut att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen	FC/HM		1	MB 26 kap. 21 §
16.12	Beslut att förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärd eller som upplåter byggnad för bostäder eller allmänt ändamål att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen	FC/HM		1	MB 26 kap. 22 §
16.13	Beslut att föreskriva att undersökning av verksamhet och dess verkningar i stället ska utföras av någon annan och att utse någon att göra sådan undersökning. Även att förena sådant beslut om undersökning med förbud att överlåta berörd fastighet eller egendom till dess undersökningen är slutförd	FC		1	MB 26 kap. 22 § tredje meningen och tredje stycket
16.14	Bestämma att beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	FC/HM		1	MB 26 kap. 26 §
17. Avgifter					
17.1	Besluta att sätta ned eller efterskänka avgift enligt kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken	FC		1	MB 27 kap. 1 § och 4 § taxan för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område
18. Tillträde					

18.1	Beslut om förbud vid vite om högst 50 000 kr att rubba mätapparat, utrustning för pumpning eller liknande utrustningar	FC		2	MB 28 kap. 7 §
18.2	Besluta att begära hjälp av polismyndigheten för att få tillträde till fastigheter, byggnader, andra anläggningar samt transportmedel och att där utföra undersökningar och andra åtgärder	FC	HM	1	MB 28 kap. 8 §
19. Miljösanktionsavgifter					
19.1	Besluta om miljösanktionsavgift, dock högst 50 000 kr	FC		1	30 kap. 3 § miljöbalken och förordningen om miljösanktionsavgifter

Livsmedelslagen m.fl.

Verksamhet Åtgärd	Delegat	Ersättare	Anmälan	Lagrum	
20. Frågor om godkännande och registrering av livsmedelsanläggning m.m.					
20.1	Beslut om fastställande av provtagningspunkter samt frekvensen av normal respektive utvidgad kontroll av dricksvatten	FC/HM		2	11 § dricksvattenföreskrifterna LIVSFS 2005:10
20.2	Beslut i ärende om registrering av livsmedelsanläggning	FC/HM		1	Art. 31.1 a) och b) i EG-förordning 882/2004 samt artikel 6.2 i EG-förordning 852/2004, 23 § livsmedelsförordningen
20.3	Beslut i ärende om godkännande av livsmedelsanläggning	FC/HM		1	Art. 31.2 c), EG-förordning 882/2004, 23 § livsmedelsförordningen
20.4	Beslut i ärende om villkorat godkännande av livsmedelsanläggning	FC/HM		1	Art 31.2 d), EG-förordning 882/2004, 23 § livsmedelsförordningen
20.5	Beslut om tillfälligt eller permanent upphävande av godkännande av livsmedelsanläggning	FC	HM	2	Art 54.2 f EG-förordning 882/2004 24 § livsmedelsförordningen

21. Åtgärder vid bristande efterlevnad m.m.

21.1	Meddelande av förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna ska följas	FC/HM		1	22 § livsmedelslagen
21.2	Beslut om skyldighet att genomgå läkarundersökning	FC/HM		2	8 § livsmedelsförordningen
21.3	Beslut att ta hand om en vara som a) har släppts ut på marknaden, eller uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med 10 § livsmedelslagen eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen, eller b) avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt 22 §, om föreläggande eller förbudet inte följs	FC/HM		2	24 § livsmedelslagen
21.4	Beslut om att på ägarens bekostnad låta förstöra omhändertagen vara, eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av 6 § 6 livsmedelslagen	FC/HM		2	24 § livsmedelslagen
21.5	Beslut om sanering eller andra åtgärder som anses vara nödvändiga för att se till att foder eller livsmedel är säkra eller att lagstiftningen följs	FC/HM		2	Art 54.2 a), EG-förordning 882/2004

21.6	Beslut om att begränsa eller förbjuda utsläppande av foder eller livsmedel på marknaden och import eller export av foder, livsmedel eller djur	FC/HM		2	Art 54. 2 b), EG-förordning 882/2004
21.7	Beslut om att beordra att foder eller livsmedel återkallas, dras tillbaka från marknaden och/eller destrueras	FC/HM		2	Art 54.2 c), EG-förordning 882/2004
21.8	Beslut om tillstånd till att foder eller livsmedel används för andra ändamål än dem som de ursprungligen var avsedda för	FC/HM		2	Art 54.2 d), EG-förordning 882/2004
21.9	Beslut om att tillfälligt avbryta driften av eller stänga hela eller delar av det berörda företaget under en lämplig tidsperiod	FC	HM	2	Art 54.2 e), EG-förordning 882/2004
21.10	Beslut om åtgärder som avses i artikel 19 i EG – förordning 882/2004 för sändningar från tredjeländer	FC/HM		2	Art 54.2 g), EG-förordning 882/2004
21.11	Beslut om andra åtgärder som anses vara motiverade	FC/HM		1	Art 54.2 h), EG-förordning 882/2004
21.12	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	FC		2	26 § livsmedelslagen

21.13	Beslut om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter under rättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel	FC/HM		2	25 § livsmedelslagen
22. Åtgärder vid bristande efterlevnad					
22.1	Meddelande av förelägganden och förbud som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av lagen, de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna ska följas	FC/HM		1	23 § lag om foder och animaliska biprodukter
22.2	Beslut att ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden, eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden eller användas i strid med 7 och 8 §§, de föreskrifter som meddelats med stöd av 9 eller 11 § eller de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen samt avses med ett föreläggande eller förbud enligt 23 § om föreläggandet eller förbudet inte följs	FC/HM		2	25 § första stycket lag om foder och animaliska biprodukter
22.3	Beslut om att låta förstöra en vara på ägarens bekostnad	FC	HM	2	25 § andra stycket lag om foder och animaliska biprodukter

22.4	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	FC		2	26 § lag om foder och animaliska bi-produkter
23. Kontroll av införsel av foder och livsmedel från tredjeländer					
23.1	Beslut om omhändertagande av livsmedel eller foder från tredjeländer som inte överensstämmer med bestämmelserna i foder- eller livsmedelslagstiftningen samt beslut om att:	FC		2	Art. 19.1 EG-förordning 882/2004
	a) Förordna om att fodret/livsmedlet destrueras, blir föremål för särskild behandling i enlighet med art. 20 eller återsänds utanför gemenskapen i enlighet med art. 21 eller vidtagande av andra lämpliga åtgärder	FC		2	
	b) Beträffande livsmedel eller foder som redan släppts ut på marknaden, förordna om att fodret/livsmedlet återkallas eller dras tillbaka från marknaden innan någon av de åtgärder som anges ovan vidtas	FC		2	

23.3	<p>Beslut om att omhänderta sändning i avvaktan på destruktion eller vidta andra lämpliga åtgärder som är nödvändiga för att skydda människors och djurs hälsa. Beträffande livsmedel/foder av icke-animaliskt ursprung som är föremål för strängare kontroller i enlighet med art. 15.5 och som inte kontrollerats eller hanterats i enlighet med art. 17, se till att det återkallas och omhändertas och att det därefter antingen destrueras eller återsänds i enlighet med art 21</p>	FC/HM		2	Art. 19.2 EG-förordning 882/2004
23.4	<p>Beslut om att omhänderta en sändning till dess kontrollmyndigheten erhållit resultat av offentlig kontroll vid misstanke om bristande efterlevnad m.m.</p>	FC/HM		2	Art. 18 EG-förordning 882/2004
24. Avgifter					
24.1	<p>Beslut om inklassning av livsmedelsföretag.</p>	FC/HM		1	Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter 5 och 6 §§
24.2	<p>Beslut om nedsättning eller efterskänkning av avgift</p>	FC		1	Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter 10 §
24.3	<p>Beslut om avgift för extra offentlig kontroll</p>	FC/HM		1	Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter 11 §

24.4	Beslut om avgift för godkännande eller registrering	FC/HM		1	Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter 13 och 14 §§
------	---	-------	--	---	--

Alkohollagen m.fl.

Verksamhet Åtgärd		Delegat	Ersättare	Anmälan	Lagrum
25. Alkohollagen					
25.1	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd för servering till allmänheten upp till tre dagar	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 2 §
25.2	Beslut om serveringstillstånd för servering i slutet sällskap	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 2 §
25.3	Beslut om serveringstillstånd inom för servering under pauser under föreställningar (paustillstånd)	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 2 §
25.4	Beslut om serveringstillstånd för servering i gemensamt serveringsutrymme	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 2 §
25.5	Godkännande av lokal som anmälts av cateringverksamhet för slutna sällskap	FC/HA		2	Alkohollagen 8 kap. 4 §
25.6	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd i samband med arrangemang med provsmakning	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 6 §
25.7	Ändringar i tidigare beviljade serveringstillstånd som serveringstid, utökad serveringsyta och alkoholdryck	FC/HA		1	Alkohollagen 8 kap. 2, 14 och 19 §§
25.8	Begäran om biträde av polismyndigheten för utövande av tillsyn	FC		0	Alkohollagen 9 kap. 9 §

25.9	Beslut efter anmälan om ändringar av ägarförhållande med samma juridiska person	FC/HA		1	Alkohollagen 9 kap. 11 § andra stycket
25.10	Beslut om tillfälligt serveringstillstånd för konkursförvaltare upp till tre månader	FC/HA		1	Alkohollagen 9 kap. 12 §
25.11	Besluta om framställan till tillståndsinnehavare om tillträde till driftställe, tillhandahavande av handlingar som rör verksamheten, biträde vid tillsyn, utlämnande av varuprover och tillgång till verksamhetsredovisning	FC		0	Alkohollagen 9 kap. 13 §
25.12	Beslut att meddela erinran eller varning	FC/HA		2	Alkohollagen 9 kap. 17 §
25.13	Beslut att meddela varning till den som bedriver detaljhandel med eller servering av folköl	FC/HA		2	Alkohollagen 9 kap. 19 §
25.14	Beslut om återkallelse av serveringstillstånd som inte längre utnyttjas	FC/HA		2	Alkohollagen 9 kap. 18 § p. 1

26. Tobaksärenden

26.1	Beslut om föreläggande eller förbud som behövs för att tobakslagen eller en föreskrift som har meddelats med stöd av lagen ska följas	FC		2	Tobakslagen 20 § andra stycket och 20 a §
26.2	Beslut att en tobaksvara ska tas om hand	FC/HA		1	Tobakslagen 21 §

27. Lotteriärenden

27.1	Yttrande angående automatspel	FC		1	Lag om anordnande av visst automatspel 3 §
27.2	Besluta i ärende om lotteri-tillstånd eller registrering	FC		1	Lotterilagen 39 §
27.3	Yttrande angående restaurangkasinospel	FC		1	Lotterilagen 43 §
27.4	Yttranden angående värdeautomatspel	FC		1	Lotterilagen 44 §
27.5	Besluta i ärende om varning	FC		2	Lotterilagen 51 §
27.6	Besluta i ärende om föreläggande eller förbud	FC		2	Lotterilagen 52 §
27.7	Besluta i ärende om avgift	FC		0	Lotterilagen 53 §
28. Receptfria läkemedel					
28.1	Utöva tillsyn, begära upplysningar, utföra kontrollköp samt besluta om avgift i enlighet med fastställd taxa	FC/HA		1	Lagen om handel med vissa receptfria läkemedel 20, 21 och 23 §§
29. Strålskyddslagen					
29.1	Beslut om föreläggande eller förbud	FC		1	Strålskyddslagen 32 §
29.2	Beslut om föreläggande eller förbud vid vite upp till 50 000 kr	FC		2	Strålskyddslagen 34 §

29.3	Begäran om att till kommunen lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs för tillsynen	FC		1	Strålskyddslagen 31 § första stycket första punkten
29.4	Begära biträde av Polismyndigheten	FC		1	Strålskyddslagen 31 § andra stycket
29.5	Beslut om omhändertagande av teknisk anordning som kan alstra strålning samt begära biträde av Polismyndigheten för sådan åtgärd	FC		2	Strålskyddslagen 33 §
29.6	Beslut om avgift	FC		0	Strålskyddsförordningen 16 a § samt av kommunfullmäktige beslutad taxa

Övriga ärenden

30.1	Besluta i ärende vid prövning av enskilds begäran att allmän handling ska lämnas ut	FC		2	Tryckfrihetsförordningen 2 kap. 14 §
30.2	Beslut om att sekretessmärkning på handling	FC		0	Offentlighets- och sekretesslagen 5 kap. 5 §
30.3	Besluta att fastställa pris på kopiering	FC		0	
30.4	Besluta om förtroendevalds deltagande i kurs	Ordf	Vordf	2	
30.5	Besluta att utse beslutsassistent	FC		0	
30.6	Besluta i ärende enligt personuppgiftslagen	FC		1	
30.7	Besluta i brådskande ärenden som inte omfattas av delegation eller när utsedd delegat är förhindrad	Ordf (Vordf)		2	
30.8	Vid domstol företräda miljö- och byggnadsnämnden i mål och ärenden inom nämndens verksamhetsområde	Ordf och FC		2	
	Ge fullmakt åt anställd att företräda miljö- och byggnadsnämnden i domstol	FC		2	